

Pored toga projekt se bavio tipovima istraživanja filantropije i socijalnih investicija, prazninama u znanjima te kako se ova znanja mogu učinkovitije prikupljati i širiti. Preciziralo se mjesta u Europi gdje se istražuju i predaju filantropske teme. Nastojalo se prepoznati kanale komunikacije znanstvenika, istraživača i praktičara u ovom području. Nadalje, upoznalo se mogućnosti buduće suradnje, postavljanja standarda i dodatnih izvora financijskih sredstava.

Na europskim sveučilištima u proteklih dvadesetak godina osnovani su brojni odsjeci na kojima se predaju teme civilnog društva i filantropije, a sve su brojnija i empirijska istraživanja.

Sve brojnije su publikacije i članci u znanstvenim časopisima kojima se tematizira filantropija i potencijali davanja te zauzetosti građana za općekorisne programe.

Sudjelovanje u radu konferencije bilo je višestruko korisno. U ovom kontekstu valja upozoriti na rezultate rada našeg istraživanja kojim se tematizirala nastava civilnog društva na hrvatskim sveučilištima - Bežovan, G., Ledić, J., Zrinščak, S., *Teme o civilnom društvu u nastavi hrvatskih sveučilišta kao novo područje akademskog interesa*, (www.ceraneo.hr), koji korespondiraju razvoju situacije u europskim zemljama.

Gojko Bežovan

doi: 10.3935/rsp.v17i1.909

STUDIJSKO PUTOVANJE: DJEČJA PRAVA U EUROPI

Brisel, 14. – 17. rujna 2009.

Studijsko putovanje na temu »Dječja prava u Europi« održano je u razdoblju od 14. do 17. rujna 2009. u Briselu. Organizira

la ga je Europska komisija (EK) u okviru programa »People to People« (P2P). Program kao jedan od ciljeva ima poticanje razvoja civilnog društva pri Europskoj uniji (EU). Pozivu za sudjelovanjem odazvalo se 32 predstavnika organizacija civilnog društva iz država kandidatkinja i država potencijalnih kandidatkinja za proširenje EU-a, koji se u okvirima svojih projekata i programa bave promocijom i zaštitom prava djece. Hrvatsku su predstavljale Gorana Hitrec (Udruga »Korak po korak«), Aleksandra Feldin (Izviđačka škola), Tina Debeljak (Koordinacija udruga za djecu) i Maja Laklija (Udruga Poticaj). Uz Hrvatsku, s po četiri predstavnika, sudjelovale su i Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Crna Gora, Makedonija, Srbija te Turska.

Ciljevi studijskog putovanja bili su: a) upoznati predstavnike organizacija civilnog društva (OCD) s međunarodnim i europskim pravnim temeljima promicanja i zaštite prava djece; b) dati primjere dobre prakse i c) omogućiti sudionicima razmjenu iskustva i umrežavanje kako između sebe tako i s europskim organizacijama civilnoga društva koje djeluju u cilju promicanja i zaštite prava djeteta. Uz informiranje o međunarodnim akcijama i politikama EU-a s aspekta zaštite prava djece i općenito, sudionike se željelo upoznati i s načinima kako OCD mogu doprinijeti osmišljavanju zakonskih okvira u procesu donošenja odluka i politika EU-a te o mogućim izvorima njihova financiranja. Službeni jezik bio je engleski, a rad se odvijao u obliku usmenih izlaganja i radionica.

Tema prvog dana bila su Prava djece u kontekstu proširenja EU-a. Nakon registracije sudionika i predavljanja programa »P2P« od strane predstavnice programskog odbora Magdalene Kleim i uvodne riječi Salvatorea Parata, predstavnika udruženja »Terre des Hommes International Federation«, sudionici su imali priliku predstaviti svoje organizacije i zemlje iz kojih dolaze, te izmijeniti iskustva o stanju prava djece

u njihovim zemljama i poteškoće na koje nailaze pri njihovoj zaštiti. U prijepodnevu prvoga dana Detlev Boeing, predstavnik jedinice za strategije proširenja pri EK-u, dao je sažeti pregled politike proširenja i procesa pristupanja EU-u. Nakon njega, Karin McDonald, predstavnica jedinice regionalnih programa pri EK-u, predstavila je program »*Instrument for Pre-Accession assistance*« (IPA). IPA je program pomoći državama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama u njihovom usklađivanju i provedbi pravne stečevine EU-a te pripreme za korištenje strukturnih fondova.

Nakon stanke za ručak, Dora Olteanu (predstavica jedinice za fundamentalna prava čovjeka i prava djece pri Glavnoj upravi za slobodu, sigurnost i pravdu EK-a) i Malgorzata Gorska (predstavica jedinice za ljudska prava pri Glavnoj upravi za vanjske odnose EK-a) predstavile su perspektivu gledanja EU-a na prava djece, kroz strategije i smjernice EU-a za promociju i zaštitu prava djeteta. Martha Mendez, predstavica glavne uprave EK-a zadužena za provedbu i nadzor instrumenata pomoći zemljama EU-a, govorila je o aktivnostima EU-a u zaštiti prava djece u državama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama te u okviru svojeg izlaganja predstavila Europski instrument za demokraciju i ljudska prava (*European Instrument for Democracy and Human Rights, EIDHR*). Prvi je dan završio izlaganjem Mehmet Caner Demira delegata EK-a u Turskoj o akcijama poduzetim od strane EU-a u zaštiti prava djece u Turskoj uz osvrt na program pomoći IPA.

Sljedećeg dana sudionici putovanja posjetili su Europski parlament (EP). Dr. Jarmo Oikarinen, politički analitičar i istraživač pri EP-u, predstavio je rad parlamenta općenito te u pogledu zaštite prava djeteta kao i aktivnosti EP-a u procesu pregovora sa zemljama zapadnog Balkana i Turske. Istoga dana posjetili smo i Europ-

sko ekonomsko i socijalno vijeće (EESC). Aurélien Juliard, administrator za zemlje zapadnog Balkana iz jedinice za vanjske odnose (*External Relations Section, REX*), predstavio je rad Vijeća s pozicije zemalja iz kojih su sudionici došli. Tomasz Czajkowski, savjetnik za vanjske poslove, predstavio je ulogu EESC-a u zaštiti prava djece. Istoga dana organiziran je sastanak sudionika s predstavnicima Opće uprave za proširenje nadležnima za zemlje iz kojih dolaze. Predstavnici su se Hrvatske sastali s Katjom de Sadeleer koja je zadužena za prava djece u Hrvatskoj pri Općoj upravi EK-a za proširenje. Na sastanku smo predstavili naš rad te se osvrnuli na probleme u ostvarivanju i zaštiti prava djece u RH.

Tijekom poslijepodneva predstavljene su aktivnosti EU-a u promicanju i zaštiti prava djeteta. Ingrid Bellander Todino, predstavica Glavne uprave za slobodu, sigurnost i pravdu (*DG Freedom, Security and Justice*), predstavila je rad EU-a u borbi protiv nasilja nad i među djecom u okviru *Daphne* programa. Marie-Anne Paraskevas, predstavica Glavne uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i jednake mogućnosti (*DG Employment, Social Affairs and Equal Opportunities*), govorila je o naporima EU-a u iskorjenjivanju dječjeg siromaštva u okviru programa *Progress*. Massimo Toschi iz agencije EU-a za fundamentalna prava (FRA) predstavio je rad svoje organizacije koja se među ostalim bavi poticanjem kooperacije i dijaloga s civilnim društvom, te savjetovanjem u cilju zaštite, poštivanja i promicanja prava djeteta u okviru EU-a.

Tematska okosnica trećeg dana bile su međunarodne aktivnosti u promicanju dječjih prava. Dan je započeo izlaganjem Lioubove Samokhine, programske asistentice u Vijeću Europe koje radi na promoviranju dječjih prava i sudske prakse Europskog suda za ljudska prava u području dječjih prava. Predstavljen je program

Vijeća Europe pod nazivom Izgradnja Europe za djecu i s djecom (*Building a Europe for and with Children*) koji teži osigurati poštivanje dječjih prava u svim europskim zemljama.

Rad Međunarodne organizacije rada i programe prevencije dječjeg rada (*The International Programme on the Elimination of Child Labour, IPEC*) predstavio je Rudi Delarue, direktor ureda za EU i zemlje Beneluksa. Margaret Wachenfeld, visoka programska savjetnica UNICEF-ovog ureda u Briselu, govorila je o aktivnostima u području suzbijanja dječjeg rada i dječjeg siromaštva. Treći dan završen je prezentacijom Mafalde Leal, programske savjetnice u »Eurochild«-u i članice »CRAG-Child Rights Action Group«, o aktivnostima »Eurochild« u području zaštite dječjih prava i borbi protiv dječjeg siromaštva.

Četvrti je dana bio posvećen aktivnostima OCD-a u području promicanja i zaštite dječjih prava. Prvo izlaganje održao je Ivan Ivanov, izvršni direktor »European Roma Information Office« (ERIO), o naporima organizacije i EU-a koji se ulažu u poboljšanje uvjeta odrastanja za romsku djecu. Na teme trgovanja djecom i migracije djece osvrnuli su se Rebecca O'Donnell iz organizacije »Save the Children« i Mirela Shuteriqi, iz »Terre des Hommes Internatio-

nal Federation«. O'Donnell je predstavila ulogu EU-a u borbi s ovim problemima i ukazala na relevantne zakonodavne okvire na razini EU-a. Kod pristupanja problemu trgovanja djecom gđa Shuteriqi je istaknula važnost koordinirane suradnje različitih organizacija kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou.

Vrlo praktično predavanje održao je moderator Salvatore Parata u kojem je istaknuo važnost umrežavanja, jačanja kapaciteta i podizanja konkurentnosti OCD-a. Veronique Feijen iz »Stop Child Labour Campaign« istaknula je važnost kampanja za senzibiliziranje javnosti. Studijsko putovanje zaključeno je diskusijom sudionika i evaluacijom P2P-a.

U vrlo intenzivnom, te tematski raznolikom četverodnevnom sudjelovanju polaznici su mogli steći uvid u rad relevantnih institucija i organizacija EU-a, kao i pojedinih međunarodnih organizacija u području dječjih prava. Studijsko putovanje omogućilo je razmjenu znanja i iskustava među sudionicima te poticanje partnerstva i suradnje među zemljama zapadnog Balkana na zajedničkoj platformi djelovanja za dječja prava.

Maja Laklija i Tina Debeljak